

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 "
Negyed évre	1 "

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Tary Endre ügyvéd saját házábanál.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek fél.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Vizemelő gép a Kurca torkolatánál.

A Körös-Tisza-Maros-közi ármentesítő társulat által a Kurca toroknál épített óriási vizemelő gép ma-holnap teljesen elkészül és várja az alkalmat, hogy megmutassa életrevalóságát, használhatóságát.

Célja ez óriási mű építménynek az, hogy a társulat területén keresztül vitt belvízszabályozás folytán a Kurca mederben esetleg megszorodó vizet a védgáton úgy keresztül emelje, hogy annak a Kurca mederből kiöntése minden körülmények közt akkor is megakadályoztassék, mikor a Tisza magas vízállása nem engedi meg a Kurca zárlip felnyitását.

A belvizek levezetésének a Kurca mederbe történt összpontosítása mindenestre szükségessé teszi a vizemelő gép felállítását, mert nagyobb mérvű hirtelen esőzés, vagy gyors hóolvadás idején a csapadékvizek mindenestre rohamosan megtölthetik a Kurca medrét és az könnyen kiöntéssel fenyegethetné az alacsonyabb tájakat és épen különösen az ármentesített területeket, ha minden körülmények közt azok levezetéséről gondoskodva nem lenne, miért is a vizemelő gép föltétlenül a megejtett vízszabályozás egyik szükséges tényezőjének tekintendő, habár a földből fakadó talajvizek ellen védelmül nem használható is.

A vizemelő gép felépítése kerek 100,000 forintját veszi az érdekeltségnek igénybe, mely normális időjárás mellett úgy lehet évtizedeken keresztül épen nem, vagy csak az év bizonyos szakában hozatik működésbe. És így a társulatnak nemcsak a befektetett 100,000 forintja holt tőke marad, hanem még a géphez szükséges személyzet évi járandóságát ráfizeti az érdekeltség, szükséges lévén akár működik a gép akár nem, a mellett egy gépészt, egy fűtőt és egy gép gondozót állandó alkalmazásban tartani.

A tulságig megterhelt adófizető közönség filléréiből, valamint azon szerencsés véletlenből, hogy több mint egy évtized óta az érdekeltség nagyobb árvízveszéllyel küzdeni nem volt kénytelen; az érdekeltség ma — mondhatni — rendezett viszonyok közt intézheti ügyeit, úgy hogy még ilyen óriási építkezés, mint a csatornázás és vizemelő gép állítása is, a társulat különös megterhelése nélkül keresztülvihető volt.

Mégis gondolkodásra készíti az embert önkénytelenül is az a helyzet, hogy szükséges-e itt 100,000 frt értéket és egy óriási munkaerőt pusztán az esetleg beállható belvíz szaporodásra tekintettel minden jóvedelemre való kilátás nélkül hevertetni, sőt még azért a heverésért évenként szintén csak az eshetőségre számítással a szükséges személyzet dotációját évenként a készből fizetni?

Az erőmű megvan, annak működéséhez szükséges személyzet állandóan alkal-

mazzatik, az építmény közvetlen a Tisza mellett népes községek által könnyen hozzá férhető távolban fekszik, úgy hogy alig hisszük, hogy létezzék az országban egyetlen gyártelep, mely hasonlóan kedvező körülmények között léphetne a nagy közönség elé.

Ha számításba vesszük, hogy az eddig befektetett 100,000 frt jövedelmezésére az érdekeltség nem számít csupán azon csekélyebb 10—20000 frt befektetés törlesztése volna számításba vehető, a mi egy gyártelep berendezéséhez esetleg szükséges volna, de ha az érdekeltség külön haszonra nem spekulálna, a mire nincs is szükség, megtakaríthatná a személyzet évi fizetését juttathatta esetleg, valamint a 100,000 frt kamataira és így a vizemelőgép legalább is nem lenne olyan holt tőke, melynek létezéséért az érdekeltségnek még évenként fizetni is kellene.

Egy gőzmalom, akár finom kivitelű őrlésre, akár pedig vasmalomszerű berendezve, kapcsolatban favágó- és fűrészelőgépekkel, egy részt a vidék rég érzett szükségletét volna hivatva pótolni, másrészt pedig a vízi szállítás közvetlenségénél fogva a legelőnyösebben kihasználható iparágak kiálkozik önként és csak az hiányzik, hogy az érdekeltség vezetősége vegye fontolóra a kérdést és tegye meg a szükséges és rá váró teendőket a társulati vagyon jövedelmének célszerű kihasználására.

Az alföldi nagy műut.

Már régen tervezgetik, méregetik a nagy állami műutat, mely az alföld s különösen a tiszántuli rész sártengerét lesz hivatva járhatóvá tenni. Ma már a munkálatok annyira haladtak, hogy Csongrádtól Bajáig terjedő vonalrész földmunkálataira a miniszteriumban október 15-én megtartották a zárt ajánlati verseny tárgyalást, melynek eredménye az lett, hogy a munkálatok elkészítésére a miniszterium által előirányzott 32¹/₁₀ százalék engedménnyel vagyis 100 frtból 32 frt 60 kr. elengedésével akadt vállalkozó.

E rendkívüli árengedmény két okra vezethető vissza és pedig egyik az, hogy a költségvetés készítésénél vagy a szakértelem, vagy a helyi viszonyok ismerése hiányzott; vagy végre a házi építés volt terve véve, csak hogy ekkor teljesen fölösleges volt arr árlejtést tartani. Ez lehet az egyik ok, s bármelyik álljon is nem valami fényes világot vet a költségvetést készítő szakközvegekre.

A másik ok lehet azonban ennél sokkal komolyabb, az, hogy a vállalkozó talán megfigyelte az alföldi munkásnép — hova ma még a kisebb birtoku gazdák is beállanak — szorult anyagi helyzetét s arra számít, hogy a munkálatokat ez évben a legalacsonyabb munkanéppel is meglehet csináltatni azzal a néppel,

melynek nincs kenyere, nincs a tére meleg lakása és számítása aligha csalja meg.

Mi azonban inkább azt hisszük, hogy a miniszterium szakközvegei hasból csinálták a költségelőirányzatot, mert alig képzelhető, hogy egy reális alapon nyugvó költségvetésből 1/3-ad részt ellehessen engedni.

Mindazáltal is ahoz, hogy egy vállalkozó mit nyerhet vagy veszíthet egy ilyen munkánál, semmi közünk hozzá. Mikor azonban az állam százazreket fektet ilyen középítményekbe, itt az alföldön kell, hogy figyelembe vegye az alföldi szorgalmas és munkásnép szorult helyzetét, kell, hogy figyelembe vegye annak a munkás népek nem egyszer jogos, gyakran igazságos és majdnem mindig méltányos panaszait s arra kellene törekedni, hogy a panaszok és elégtelenség éle mindenkor idejekorán elvétezzék és erre ezen és ehhez hasonló eljárás nem alkalmas.

A munkás nép általában tudja, figyelemmel kíséri a hasonló nagy munkálatok költségvetését, megbizik benne, mert hisz szakközvegek, ahhoz értő egyének készítik azt és úgy bírálja meg saját munkája értékét, a mire azt a szakértők becsülik. Ha már most tegyük fel, hogy ez esetben egy köbméter föld kiemelése 30 krral volt előirányozva, holott 20 krért is meglehetne csinálni, a vállalkozó pedig, mert neki betektetései, beruházásai, felügyelet, stb. egyéb kiadásai is vannak, már nem adhat többet, 10—15 krral, azt mondja az a munkás, hogy a vállalkozó az ő kárával gazdagodik, joggal mondja, hogy munkája többet ért, mert a szakközvegek többre becsülik és így ezen eljárás nagyon alkalmas szítani az elégtelenséget, táplálni a szocializmust és legfőképen a munkaadó és munkás közti egyenetlenséget és békétlenséget terjesztetni.

Ezért nem lehet egyáltalán közönyösen venni, ha az állami szakközvegek ily — mondhatni — könnyelműen állítják össze a költségvetéseket, mert a vállalat látszólagos olcsósága elveszi a munkás munkakétségét, aggódva megy bele a munkába, nem dolgozik készségesen és örömmel, hanem a legelső kínálkozó alkalommal kitör belőle a vállalkozóval szemben: „minek vállalta az ur ilyen olcsóért, többet is fizettek volna, de csak azt akarják, hogy mi ne kereshessünk semmit!”

Ilyen kifakadások vannak minden munkánál, hol a munkaadó az árakat nem fektette reális alapra.

Mennyivel más színezete volna ennek a vállalatnak is, ha az állami közvegek 25—30 %-tel kevesebb összegben irányozták volna elő a munkálatokat, mely esetben a vállalkozó megtéve számításait, 3—4 % engedmény mellett tette volna meg ajánlatát, így azonban még maga a vállalkozó is trémába jön és miker ajánlatot tesz saját számításai alapján, azon hátsó gondolattal teszi, vajjon nem rejlik-e a költségvetés háta megett, vagy benne olyan valami, a mi figyelmét kikerüli, ha ilyen nagy a különb-

ség és ajánlata megtételénél bizonyára még az ilyen előre nem látottra is számít és még ő maga is magasabbra teszi ajánlatát, mint azt különben megbecsülné.

Végére is tehát a nagy műt készítése ezzel a válaszalás stádiumába lépett és remélhetőleg már a tél folyamán munkálatai megfognak kezdődni és reméljük, hogy józan munkásnép meg fogja megbecsülni a körülmények szerinti munkája értékét és nem táplál vérmes reményeket az állami szakközvegek munkabér becsüjéből.

Községi állatorvos kerestetik.

Az állatorvosi állás ismét üresedésbe jött. Löwy Ede állatorvos alig töltött nálunk egy pár hetet és jobb állás után nézvé, állásáról lemondott. Igaz, hogy az állatorvos javadalmazása nem valami fényes — lévén csak 300 frt fizetése a községtől — a mi tiszteletdíj számba megy csak, de ha az állatorvos pusztán erre támaszkodik, úgy természetes, hogy bármelyik is kevésnek fogja találni. Ha azonban tekintetbe vesszünk, hogy a község *pusztán azért ad egy állatorvosnak 300 frt fizetést, hogy itt a községben ilyen szakközvegek is lakják a nélkül, hogy ezért a község a hivatalos teendőikön kívül bármit is követelne, mégis olyan dotatioval állunk szemben, a mi a körülményekhez képest az álláshoz kötött követelményeknek megfelel.*

A kezdet nehézségei mindenesetre nyilvánulnak ezen állásnál is, mert gazdaközönségünk — eddig állatorvos híján — meg nem szokva, hogy ha jószágának valami baja esik, megvárja míg a természet segít rajta vagy elpusztul.

Az állatorvos feladata megismertetni a jószágtartó közönséggel az esetleges gyógykezelés előnyeit és quasi hozzá szoktatni azt. Van itt elég bőven és nem is egészen értéktelen ló és marhaállomány, sőt a sertések is számításba vehetők.

Mellékesen megjegyezhetjük még, hogy az országos vásárok és nyári legelőre a községen keresztül eszközölt, marhahajtások sőt helylyelközzel a nagyterjedelmű uradalmak és Szegvár község is némi számításba lévén vehető, egy igazán megtelepedő és tényleg ismerőssé lett állatorvos tisztességes megélhetése mindenesetre kell, hogy biztosítva legyen.

A községi orvos tiszteletdíja is csak 400 frt és azt sem lehet mondani, hogy népünk még az orvos iránt is valami nagy előszeretettel viseltetnék, mégis van 3 orvos a faluban s bár mindenkinek mellékjövedelmei is vannak biztosítva — úgy tudjuk, magán praxist is folytat mind a három.

Az állatorvosi állás betöltésére a szolgabírószék a pályázatot kiírta, a választás határidejéül f. év november 20-ik napját kitűzte azzal, hogy a *"kellőleg felszerelt kérelmek ugyancsak a szolgabírószékhez november 18-ig nyújtandók be.*

Ajánljuk a pályázni szándékozó állatorvosok figyelmébe.

Országgyűlés.

A főrendiház által visszaküldött egyházi-politikai javaslatok tárgyalása foglalkoztatta a hét folyamán az országgyűlést. Elsőben is az egész terjedelmében elvetett „vallás szabad gyakorlatáról“ szóló javaslat vétetett tárgyalás alá. A javaslatok eredetét megszavazói között ki van adva a jelszó „változatlanul“ visszaküldeni az egész javaslatot a főrendiházhoz hozzájárulás végett. A kisebbség azonban — ugyszólván — újra tárgyalja azt, úgy, hogy a már egyszer megszavazott javaslat újabb tárgyalása már több napot vett igénybe. Ugy látszik azonban, hogy a kormány előterjesztése értelmében az eredetileg megálapított javaslat újból egész terjedelmében megszavaztatik a képviselőház

többsége által, mely alkalomból felemlítjük, hogy *Helfy Igrác* képviselő ur az elsők között szólalt fel a javaslat változatlan újabb megszavazása érdekében.

A jövő évi költségvetés is nagyban foglalkoztatja a politikusokat és az már a bizottsági tárgyalások elé került.

Felemlítjük e helyütt, hogy a miniszternek a költségvetést előterjesztő beszéde nem elégitette ki annyira egyértelműleg az országgyűlési pártokat a mennyire azt egy 30 milliónyi tényleges fölösleg konstatálása maga után vonhatta volna, mert különösen a függetlenségi párt és közlőnyei azt vitatják: nem helyes gazdálkodás, ha az állampénztárba gyűjtik össze a nemzet vagyonát, hol az végére kisebb-nagyobb mérvben a forgalomból el van vonva.

A pénzügyminiszter előterjesztése még arról is tesz némi említést, hogy a kormánytól a szesz monopolium behozatala is tervbe van véve, mely esetben az állam részére termeltetnék minden szesz — ép úgy, mint a dohány — és az állam becsajtaná áruba is meghatározott minőség és érték mellett. A miniszter ebből újabb jövedelmet, illetve az eddigi jövedelem fokozását reményli, de azért az előterjesztés különösen az ellenzék részéről nem fogadtatott valami lelkesedéssel.

UJDONSAGOK

— **A Mindszenti önszegélyző szövetkezetbe** tagok még mindig jelentkeznek és felvételnek egyben azonban figyelmébe ajánljuk az érdeklődőknek, hogy a szövetkezet szabályai értelmében a *jövő évben már új tagok az új hat éves csoportba csak akkor vitetnek fel, ha leginkább 200 betét jegyeztek, miután pedig az a jelenlegi mintegy 1300 rész betét mellett könnyen nem lesz elérhető, a kiknek szándékuk van a szövetkezetbe lépni, azt még ez év folyamán eszközöljék, mert különben jóformán csak betétek vétele által juthatnak a szövetkezet tagjai közé, vagy addig kell várni, míg legalább 200 új részvény jegyezve nem lesz.*

— **Praktikus kereskedő cég.** Nyomatott cédulákkal van tele a falu, melyek tartalma a következő: „T. (N. N.) felszólítjuk ezennel, hogy a nálunk levő tartozását kamataival és 25 kr. felszólítási díjjal együtt, e felszólítás kézbesítése napjától számított 3 nap alatt annál is inkább fizesse le, mert ennek lejárta után jogainkat törvényes uton fogjuk érvényesíteni. i. Mindszent, 1894. szept. 25. (a cég aláírása.)“ Ha egy kereskedő künt levőségeit behajtja, az ellen épen senkinek sincs és nem is lehet kifogása, de hogy egy kereskedő számlabeli követelése után kamatokat is számítson, sőt felszólítási díjakat is fizetessen, az már egy kicsit legalább is ezokatlan és habár méltányos lehetne is, törvénytelen. Még így sincs azonban a felszólításokhoz a nyilvánosságnak semmi köze, de egy nálunk okmányokkal beigazolt és valószínűleg nem egyedül álló esetből kifolyólag kötelességünk nyilvánosságra hozni, hogy a cédulázó, solidnak ismert cég a kamatot már számla könyvében a tőkéhez írta és az így előállott összeg után, a vásárlás napjától több mint 8% kamatot számít. Ez már azután nem jogosult és felhívjuk rá a kicédulázott közönség figyelmét.

— **Világlap.** A „Szentesi Lap“ 121. számának „A főispán és a megyebeli sajtó“ közleményében „világrendítő ijesztgetésünk“ alapján „világ lap“ pá avatta lapunkat. No de ez nem is valami különös, mert hiszen minden lapnak meg van a maga — kisebb vagy nagyobb — világa, melynek középpontja a „Szentesi Lap“nak Szentesen, nekünk meg Mindszentén található, de ha a két középpont között van is valami közösség, azt akárkiben másban föllehet

találni, csak abban nem, hogy lapunk szabad véleményének nyilvánítását a „Szentesi Lap“ tetszése vagy nem tetszésétől tegye függővé. Mi nem „töprengedünk“ a „Szentesi Lap“ megjegyzésein, azt sem hiszük, hogy a főispán „megfenyegetést“ látna lapunk közleményében, hanem azt vesszük észre, hogy a „Szentesi Lap“-ot nem az általa annyit emlegetett megyei közigazgatás rendszere, mint inkább az abban szereplő *egyének* foglalkoztatják. Izlés dolga! Nem vitázunk felette.

— **Mit bír sok ember.** Szépen megfejtette azt Losonci Lukács fuvaros, ki a kurca toroki víz emelő géphez vasuton érkezett géprekes szállítására vállalkozott. Ugyanis mikor a 100 mm. kazánok szállítására került a sor, összeszedte a környékbeli igavonó állatokat és alig birta helyéből kimozdítani. Egy szentesi gazda is vállalkozott 4 bivaly és 12 ökörrel a szállításra, de az is félúton lemondott róla. Végre is vállalkozónak az az ötlete támadt hogy emberi erővel favarozza a monetrum tárgyakat a helyszínére, ami sikerült is. Alig 80 ember kellett hozzá és az állat erőnek fűgyöt hányt monstrum engedett és szépen a helyszínére hagyta magát vonszolni anélkül hogy a kilométernyi utvonalon egyáltalán fönakadás történt volna.

— **Az ártézi kut medencéje** Végre valahára mégis elkészül. Bárány József helybeli iparos már a hét folyamán hozzá fogott a munkához és az betonirozást már be is végezte. A kavics, homok és cement keverékből a munkálat előtt készített mintaöntvény elég szilárd és erősnek mutatkozik. Szép lenne, ha ezen különös szakértelmet kívánó mű létesítése mellett egy törekvő helybeli iparosunk nevét adhatnánk az utókornak. Pedig, hogy a mű jó és tartós legyen, úgy látszik, nem is szükséges hozzá egyéb, mint a keverék pontos arány szerinti készítése és tökéletes összekeverése és ha ehhez a minta is pontos méretek szerint készül és helyeztetik el, valamint ha gondoskodva lesz, hogy a megtöltés üregek hagyása nélkül történjék; azt hisszük, hogy a vállalkozó megoldja feladatát és az eredménynyel mindnyájan meg leszünk elégedve.

— **Kossuth Lajos sirja** a hideg őszi idő dacára is folyton friss virágokkal ékeskedik. Gyöngéd női kezek ápolják a sirt és szebb-nél-szebb koszorúkkal díszítik. Pénteken künn járt a temetőben *Vándory Lajos* lapszerkesztő, Belgrádban élő hazánkfia, a ki a belgrádi magyarság nevében is díszes koszorút helyezett a sirra.

— **Wekerle és Kossuth Ferenc.** A Kossuth Ferenc választói jogosultsága ellen beadott föllebbezést lapunkban is megemlítettük. Az eset interpellatio tárgyát képezte, mely alkalommal Wekerle miniszterelnök — a „Magyarország“ közlése szerint — oda állt a függetlenségi és 48-as párti képviselők csoportja elé és a következő nyilatkozatot tette: „Én nem árulok zsákban macskát, megmondom nektek nyíltan, hogy ha Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a hűség esküt letesz, én nem teszek ellene kifogást, akkor akár ellenjelölt nélkül megválaszthatjátok képviselőnek, de addig minden eszközt felhasználok ellene.“ Wekerle nagy emócióval tette ezt a nyilatkozatot, amely a baloldalon látható izgatótságot keltett. A „Magyarország“ megtámadván Wekerlét nyilatkozatának utolsó passzusáért, konstatálja, hogy Kossuth Ferenc lojális érzelmének eddig is oly sok jelét adta, hogy ebben az irányban fellépése soha semmi kételyre alkalmat nem adott.

— **Inség az Alföldön.** Említettük már lapunkban, hogy az alföldi munkásnép a tél beálltával nagy nyomorúságnak néz elé. Legszozomorubb azonban a *kisbirtokos gazdákat* helyezte. A sok elemi csapás tönkretette a kisgazdákat, kik mostan kétségbeesetten néznek a holnap elé. A padlás a magtár üres, úgy, hogy sokan pénz

hiányában a földeket sem gondozhatják. A rossz termés nagyon elkeserítette a gazdákat, kik alig ha fizethetik be a rájuk kirott adót. Legnagyobb baj Csongrád megyében, hol már is sokan nélkülöznek a gazdák közül. Megyészerte, de több szomszédos megyében is erős mozgalom folyik az adók elengedése iránt. Ez sokat segítene a gazdák nagy részének a helyzetén. A miniszter megbízásából, egy miniszteri kiküldött helyszíni szemlét tart az inséges helyeken s személyesen szerez tapasztalatokat a helyszínről. A gazdák reméne az adóelengedésében és bizalomban várják kérelmük kevező elintézését a minisztertől.

— **A mezőrendőrségi törvény nem lép életbe.** Október hó 15-én kellett volna a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatnak életbelépnie. Az életbeléptetéshez azonban szükséges egy végrehajtási rendelet is melynek elkészítéséhez még Bethlen András gróf idejében hozzáfogtak, F-jérváry báró alatt folytattak és hogy Festetics Andor grófnak is legyen valami köze, ehhez a fontos agrár-törvényhez, ő approbálta s kéri a végrehajtási rendeletet és az eddigi gyakorlathoz híven átadta többi miniszterársainak is szíves hozzájárulást végett. — A par excellence gazdasági érdekeket védelmező törvény végrehajtási rendeletéhez azonban a miniszterkollegák nem járultak hozzá, mert jöllehet a földmívelési miniszter megfelelőnek találta a rendeletet, a többi miniszterek azon annyi és oly sokféle javítást vittek véghez, hogy szükségessé vált a végrehajtási rendeletek újra való kidolgoztatása. Ehhez a munkálathoz azonban idő kell s mert a végrehajtási rendelet javított kiadása a legjobb esetben is csak november elsejére lesz kész s természetes, hogy addig a mezőrendőrségi törvény életbeléptetéséről sem lehet szó.

— **Járványos állatbetegségek.** A földmívelésügyi minisztérium jelentése szerint a múlt héten Csongrád megyében a következő járványos állatbetegségek fordultak elő: Csongrád 1 takonykór, Dorosma 2 lépfene, 3 sertésorbánc, Derekegyháza 1 lépfene, Fábán Sebestyén 1 sertésorbánc, Szentés 1 lépfene, 1 takonykór, 1 sertésorbánc, Szeged 9 lépfene, 2 veszettség, 7 takonykór, 1 tenyészbenaság, 4 rühkór, 13 sertésorbánc.

— **Udvardi Kossuth Lajos hadnagy.** A napokban az a hír járt szárnyról-szárnyra a Károly-kaszárnyában, hogy Kossuth Lajos hadnagygyá lesz. Es pedig valóságos Kossuth Lajosról van szó, a gömörvármegyei ostrokcói és udvardi Kossuth fiúról, ki a budapesti 2. számú vonatvezetőnél szolgált s a vizsgát kitüntetéssel tette le. Az őt tisztek nagy része, ha róla beszélt, szent borzalommal kerülte a nevét és csak per „Er“ emlékezett meg róla. Ennek dacára a legelőzékenyebben bántak hazánk nagy fia közeli rokonával s csak Kossuth Lajos temetése alkalmával szoritották meg, kimondván, hogy a temetésre csakis polgári ruhában mehet. A németül nem beszélő Kossuth fiúnak azt is megengedték, hogy magyarul vizsgálják s az illető tisztt bizonyos lámpalázzal kirdette ki az eredményt:

Ludwig von Kossuth von Udvard gut geeignet.

Ez volt a kisebb zavar, hátra van még, amikor majd kiállítják a tisztí kinevezési okmányt ezzel a névvel. Hát Lajdinánt Stibli mekkorát néz majd valahol Csaszluban, ha a katonai szeptimusz megjelenik és olvassa benne ezt a retteget sorokat:

Lieutenant in der Reserve:

Ludwig von Kossuth von Udvard.

— **Takarmányhiány** általánosan érzett szüksége vidékünknek, az eddigi póttakarmányok mint szalma, pelyva, kukoricaszár, az idén ugy szólván, egyedüli takarmányul lépnek elő, mert a mi kis lucerna a nyári szárazságban föltakarítható volt, azt a gazda kénytelen volt már a

nyári és őszi munkálatoknál fölhasználni. Az áldott banya kemencék az idén nyilván jó részben fütetle maradnak, ha csak a szegényebb népnek az erdőben szedgetés meg nem engedtetik, avagy pedig nagyobb mennyiségű erdő vágatások részeitől nem kaphat, mert ma, mikor 7-8 frtot fizet takarmánynak a gazda egy-egy kocsicska szalmaért, 5-8 kr. kéréje a kukoricaszárnak, ezekből bizony a banya kemencébe mi sem jut. Eddig részben pótolta a fűtő anyagot a gátmentin évenként eladóvá tett fa és rözse, de az idén még jóval a tél beállta előtt elfogyott ugy a fa, mint a rözse, már t. i. az, mi ez évre eladásra volt szánva. Szerenose, hogy már a múlt évben a község iskoláit szénfűtésre rendezte be a szalma tüzelő helyett, ha ugyan el nem késik a sohasem siető előjáróság a beszerzéssel így gondja mégis csak kevesebb.

— **Sándor, Szerbia ifju királya** volt a hét folyamán szívesen látott vendége Ő felsége a magyar királynak Budapesten. A „fő és székváros“ elnevezése hazánk fővárosának ezuttal érvényesült először kifejezett tényekben a mennyiben még eddig külföldi uralkodók, akár politikai, akár magán természetű látogatásai ez ideig Ő felsége által csak az osztrák székvárosban fogadtattak. Ma azonban a látogatásnak Bp-esten történt fogadása annál kellemesebb benyomást tette a politikai magyar nemzetre, mert általános felfogás szerint ezen látogatásnak kedvező politikai háttérrel is tulajdonítanak.

— **Tutajozás a Tiszán.** Mint tulva van a kolera és egyéb ragályos betegségek tova hurcolása orvosi vélemények, de meg a szomorú tapasztalatok szerint is a Tisza vize által nagyon elősegítettén, az egészségügyi tekintetből a közforgalom hátrányára több irányban elzárattott. A legutóbb Máramaros és Ugoosamegyék területén észlelt kolera esetek folytán a tutajszállítás a felső Tiszáról megakadályoztatott. Minthogy pedig nem csupán a közegészségre vigyázni, hanem egyuttal a megélhetés útját is biztosítani feladata a hatóságoknak; több szegedi fakereskedő a szegedi iparkamara utján folyamodott a kormányhoz a tutajozás szabaddá tétele iránt és mint hírlik a miniszter olyképp intézkedett, hogy a felső tiszai törvényhatóságokat tutaj vizsgáló állomások berendezésére utasította, a minek legközelebb várható megtörténte után a tutajozás a Tiszán felszabadul.

— **Beküldetett** a magyar tőzeg és műtrágya ipar részvény-társaság beküldötte hozzánk: Tőzeglápok, tőzegalom istállói oélokra, tőzeglőtőzeg, fertőtlenítő és szagtalanító tőzgepelyva (mulle), tőzeg izolálási és veremlési célokra, tőzegtőlő kertészek részére, műtrágya, szobai árnyékszékék különböző alakban és szerkezettel, önműködő szagtalan tőzeg árnyékszék berendezésekre vonatkozó árjegyzékét és egyuttal érdekes magyarázatokkal szolgál a tőzgekészítés- és hasznosításról, melyből közöljük a következőket: „Magyarország ezeltől 10 évvel még méltóan volt nevezhető Európa éléstárának, míg ma már buzatermőföldjei termőképessége a rajtuk folytatott rablógazdaság folytán meggyengítve lévén, évről-évre csekélyebb terméssel léphetünk a világpiacon versengő államok sorázb, úgy, hogy csak igen intenzív trágyázás által lesz képes gazdaközönységünk az anyaföldnek elfecsérelt termőerejét visszaadni s ezen trágyszerül mi sem kínálkozik olcsóbbnak, mint a tőzeggel kompozitrozott emberi ürülékek és egyéb városi hulladékok. Magyarország összes tőzegi egy millió hektárnyi területet borítanak el, mely terület ma teljesen értéktelenül minden hozadék nélkül hever, míg a helyesen kiaknázott tőzegterületek nemcsak tőzegjük értéke által járulnak a nemzeti vagyonosodáshoz, hanem maga a kiszáritott és

lehordott láp egy minden képzelhető kulturára alkalmas talajt képez. Hiszen Hollandiának gazdag fűtermő rétei, melyek a németalföldi nép gazdagságának oly kiváló tényezőjét képezik, majdnem kizárólag lápokon vannak mesterségesen előállítva s északi Németországban is már sok ezer hektárnyi lápterületen terem a leg szebb vetemény a Rimpau-féle lápgazdasági rendszer eredménye gyanánt. Ha 100 év mulva a magyar lápok csak felényire is kultiválva lesznek, ugy bizonyára lesz felvidéki tótjaink számára kényér a hazában és nem lesznek kénytelenek megélhetésükért jobb hazát keresni s az alföldön felmerült munkáskérdés is a megoldás stádiumába jutand. Akkor tehát, a midőn a magyar tőzeg- és műtrágyaipar részvény-társaság a hazai tőzegttelepek kiaknázását és a városi ürülékeknek és hulladékoknak gazdasági felhasználását tűzte ki céljául, nemcsak saját tőkájének kellő kamatoztatásáról gondoskodik, hanem valóban nemzeti kulturális hivatást is teljesít. Ezen törekvésünkben nem riadunk vissza semminemű áldozatoktól sem, de számítunk az összes mérvadó körök és elsősorban hazánk városai gazdálkodó hazafias közönységének támogatására is.

— **Nagyszentmiklós-makó-vásárhelyi vasut.** Nagyszentmiklós város képviselő testülete szerdán tartotta közgyűlését, melyen a nagyszentmiklós-makó-vásárhelyi vasut kiépítésére Sima Ferenc országgyűlési képviselő beadványa alapján 100,000 forintot szavazott meg. A vasutépítésre Sima Ferenc képviselőnek van engedménye. A kiépítés a szerdai határozat alapján biztosítva van.

— **Levélszekrények a bírósági épületekben** Az új sommás eljárásról szóló törvény november elsején lép életbe s a vidéki bíróságok nagyban készülnek reá. A törvény egyik újítása az, hogy a bírósági épület folyosóján levélszekrények lesznek kitéve, melyekbe a felek bedobhatják panaszait. E szekrényekből minden nap kétszer szedik ki az iratekat. Aradon — mint értesültünk — már fel is állították az ilyen szekrényeket, sőt már az első panasz is megérkezett. Ez a panasz elég mulatságos, állván egy — szerelmes levélből, melyet egyik fiatal jegyzőhöz intézett valaki és melyben arról panaszkodik egy leányzó, hogy a jegyző ur őt elhanyagolja.

— **Söprik a ratibori utcát.** A tizenhat esztendő barna kis lány válakozása, aki tudvalevőleg akkor, amikor söpörték a pápai utcát, masézott a regement után, tönkre van homályosítva. A németek, mint annyi egyebben, ebben is fölénk kerekedtek. Míg mi eddig csak arra az egyetlen barna kis lányra hivatkoztunk, mint a hadsereghez ragaszkodó női hűség mintaképére, addig a ratiboriak most egyszerre 100, mond s. az dárával és szakácsnéval állhatnak elő, akik mikor az ottani uhlánus-ezredet áthelyezték Gleiwitzba, egyertelműleg ott hagyták a gondjaira bizott csecsemőket és takaréktüzhelyeket és utnak eredtek. ... Kérdi tőlük a kapitány: „Hová, hává száz barna lány?“ „Megkövetjük szépen, tens kapitány!“ — így hangzott a deli hölgyek válasza: „megyünk a regement után.“

— **Fizetésjavítást** hozott javaslatba és engedélyezett a miniszter Szentés város tisztviselői részére az árvatéri tartalék alap terhére azon kikötéssel mindazáltal, hogy ez iránt a városnak évenként kell folyamodni, a mi nagyon természetes, mert az árvatéri tartalék alap épen arra való, hogy az árva vagyonnál netán előfordulható veszteség abból pótolassék. Most részint a tisztviselők, részint a képviselők között kételyek merülnek fel az iránt, valjon a miniszter ezen intézkedését egy személyváltozás avagy eszesély nem fogja-e megsemmisíteni ez újabb dotatiót és akkor a fizetés felemelés a

város nyakába szorulna; — de erről a város szabályrendeletileg könnyen gondoskodhat és másrészt annál kitünőbb eszme alig képzelhető, minthogy a tisztviselő csak úgy kap fizetést, illetve fizetési javítást, ha az árvtári alap netáni veszteség által igénybe nem vétetik, mert így lehet képzelni, ha eddig kifogástalanul örködött is a tisztikar az árva vagyron felett, mennyivel lesz az jövőben — ha lehet — még szigorubb, ha tudja minden tisztviselő, hogy a netáni árvtári veszteség egyenesen őket is sújtja!

— **Az új perrendtartás** nev. 1. évi lép életbe. Ez időtől a 20 frton felüli követelések perelése és behajtása már az eddigi bakatel eljárás helyett 50 frtig is a sommás eljárás alá tartoznak. Nem lehet célunk e helyütt a perrendtartást tárgyalni, mégis annyit megjegyezzünk, hogy az új perrendtartás a szóbeliség és közvetlenség elvére volna alapítva és a főkülönbség ezen és a régi perrendtartás között az, hogy a bíró az elébe vitt ügyeket eddig úgy tárgyalta és úgy ítélkezett, a mint azt a felek előadták, esetleg bizonyították, az új perrendtartás szerint azonban a bíró az elébe adott ügyet valóban megvizsgálja tartozik, a felekhez kérdéseket intéz és bizonyításra hívja fel, szóval a tényállást maga a bíró kutatja ki és azután a bizonyítékok szabad mérlegelése alapján hozza meg ítéletét. Ad elég tanulni valót a bírák és ügyvédeknek, de hogy előnyösebb lesz-e a réginél, azt csak gyakorlat mutatja meg, az az egy azonban bizonyos, hogy különösen a felső bíróságoknál már eddig úgy szólván megszokott késedelmes eljárás az új perrend után, a jelen szervezettel még késedelmesebb lesz.

— **Menekülő tanyai orvosok.** Nagy bajban vannak most a szegedi alsó-tanyai lakosok. Hasztalan ígérnek fűt-fát, nem akad orvos, aki az alsó tanyán elvállalná a kerületi orvosi hivatalát. A múlt napokban dr. Pillitz adta be a lemondását, mert állítólag, hetenkint csak egyszer tudott meleg ételhez jutni. Cselédet nem kapott a tanyára s ezért kénytelen volt a tanyai szalonából állítani össze menüjét. Most pedig az alsó-tanya IV. kerületének orvosa követi dr. Pillitz példáját, a ki szintén csakhamar ránt az egyformaságra és menekülni gyekszik a tanyai idill kellemességei elől.

— **Doktorok, patikárosok, bábák stb.** Az ország mult esztendei egészségi állapotáról hivatalos jelentést bocsátottak ki, a melyből első sorban is az tűnik ki, hogy ennek a szép országnak össze-vissza csak 4174 orvosa van, 1846 patikárussal, ellentétben a szaporodást elősegítő bábaasszonyokkal, a kik 7357 en vannak, tehát többen, mint a doktorok és patikárosok együttvéve. Az egészségnek ez őrei dacára is majdnem félmillió ember halt meg az országban, valamivel kevesebb, mint a megelőző esztendőben. A betegségek között eléggé előkelő szerepet játszott a 184 napig uralkodó kolera, mely 3773 halottal tette népesebbé a temetőket. Ez a nyavalya a megyék és városok közü csak tizet-tizet kiméit meg. Sokkal pusztítóbb hatást gyakorolt ennél a difteritisz és krup, a mely a gyermekek gazdag seregéből 34 ezer és néhány százat ragadott el. Melléjük sorakozik a kanyaró és szamarhurut, szintén tekintélyes számát adva a kis halottaknak. Ha általában vesszük a fertőző betegségeket, akkor azt kell konstatálnunk, hogy az áldozatok száma kis híján hatvanezret tesz ki. A kimutatásban a Pasteur-intézettről is szó van. E szerint az elmúlt évben 701 embert martak meg a veszett állatok s e hétszázegy közül csak kettő pusztult el a legrettenetesebb nyavalyában. A szegényebb betegeket 312 kórházban ápolták s az ország összes szenvedői számára 1282 patika állt készen. Ha még fölemlítjük, hogy nálunk foghuzással 882 fogorvos, sebész, fogtechnikus és borbély foglalkozott, úgy ezt a kis statisztikát annak a konstatálásával végezhetjük, hogy

az elmúlt évben Magyarországon minden orvosra 109 halott jutott.

— **A hadügyminiszter az altisztekért.** A közös hadügyminiszter a magyar és az osztrák honrédelmi miniszterekkel egyetértőleg megengedte, hogy a polgári alkalmazásra ajánlott altisztek, akik még nem kaptak ilyes állást, a tényleges szolgálatból való kilépésükkor saját kívánságukra, mint tartósan szabad-ságoltak, továbbra is nyilvántartassanak, tekintet nélkül arra, hogy hadkötelezettségüknek végsőképpen megfeleltek-e már vagy nem? Ez az intézkedés az ilyen altiszteknek lehetővé teszi, hogy a tényleges szolgálatba visszaléphessenek.

— **Aki végzést kér az eszéről.** A főváros valamelyik nyaralóhelyén él egy nyugalmazott irodavezető, ki ennelölte egyik bányavárosban működött, de most ama bizonyos kerék, mely egyik-másik polgártársnál több vagy kevesebb szokott lenni, nem hagyta nyugodni, ideiglenesen nyugalomba küldték, a nyugdíjba küldött irodavezető elunta az örökös pihenést és újra szolgálni akar. A pénzügyminiszteriumhoz, mint a melyhez szolgálatilag tartozott, kérvényt adott be, hogy mondja ki a miniszterium végzéssel, hogy ő ép eszi ember. Ennek bizonyítására többféle dolgot sorol elő. Elmondja, hogy ő annak idején a királyhoz képletekben gazdag kérvényt adott be az általános béke behozataláért, melyet neki szó nélkül visszaadtak, pedig a legutóbbi békekongresszus határozmányai neki adtak igazat. Azután Máramaros megyében az utak jobb karba helyezését s az ásványvizek célszerűbb kezelését kívánta. Örvend, hogy a demografiai kongresszus szintén igazat adott neki. Végül új előterjesztéssel áll elő. Nevezetesen azt kívánja, hogy a pénzügyminiszterium kongresszusra hívja össze az ország tőkepénzeseit, kik az ország összes hegyeinek kutatásához szükséges összeget megajánlanák. A miniszterium a folyamodót kérelmével elutasította azzal az indoklással, hogy ez nem tartozik a pénzügyminiszterium hatáskörébe s inkább más hatóság illetékes ennek elbírálására.

— **Három kalap.** Egy urhölgnél két ur volt látogatóban, az egyik ur a férje volt, a másik ur a barátja. A férj barátja. Az az ur, aki nem volt az urhölgy férje, leült egy székre és ijedten ugrott föl. Véletlenül egy kalapra ült. A kalap nem volt sem az ő kalapja, sem a férj kalapja, hanem egy teljesen idegen kalap. Hogy kié, azt sem a férj nem tudta, sem a barát, sem az urhölgy. De azért nagy zavarban voltak mind a hárman. Két percig nem szóltak egy szót sem, akkor a férj gyors elhatározással kinyitotta nem a száját, hanem a ruhaszekrényt. A ruhaszekrényből egy ur lépett ki, aki nem

volt sem a férj barátja, sem a barát barátja, hanem az urhölgy barátja. Az ismeretlen fogta a barát kalapját és igen gyorsan eltávozott. A férj egyedül maradt az ismeretlen kalapjával és a saját feleségével. Először a feleségét indította meg, azután a válópört. A keresethöz pedig corpus delicti gyanát oda mellékelte az ismeretlen ur kalapját.

Vasuti menetrend.

Szentes—h.-m.-vásárhelyi vonal.

Szentes—H.-M.-Vásárhely.

Szentesről indul 4 óra 50 perc éjjel, 8 óra 45 perc reggel, 5 óra 13 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 41 perc d. e. 6 óra 17 perc délután.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 32 perc délelőtt, 7 óra 10 perc éjjel.

H.-M.-Vásárhely—Szentes.

H.-M.-Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 4 perc délután, 8 óra 11 perc éjjel.

Mindszentről indul 8 óra 47 perc d. e. 5 óra 12 perc d. u., 9 óra 18 perc este.

Szentesre érkezik 9 óra 30 perc délelőtt, 5 óra 55 perc délután, és 10 órakor éjjel.

H. M.-Vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 57 perc reggel, 3 óra 58 perc délután, 9 óra 25 perc éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 53 perc reggel, 4 óra 33 perc délután, 10 óra 20 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 10 óra 5 perc délelőtt, 6 óra 52 perc este.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 4 óra 34 perc reggel, 10 óra 50 perc délelőtt, 8 óra 01 perc este.

Gözhajózás.

Szolnokról szerdán és szombaton reggel 5 órakor, déltáj van Mindszentben.

Szegedről kedden és pénteken 5 órakor Mindszentre érkezik 8 órakor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.

Legolcsóbb KÖNYVNYOMDA az Aföldön.

GOLDSTEIN MÓR
MINDSZENTEN. (Saját házában.)

Legolcsóbb könyv- és papírkészítés.

Ajánlja magát a nyomdászati szakmába vágó munkák, u. m. **községi, egyleti, és takaréki nyomtatványok, valamint esketési-, báli és hangversenyi meghívók s t. b. legpontosabb és legolcsóbb elkészítésére**

Legolcsóbb ELŐNYOMÁSI intézet.

Legolcsóbb könyv- és papírkészítés.

Ajánlom a t. érdeklődő közönség b. figyelmébe a most bejelentett **előnyomási intézetemet,** melyben e szakmába vágó bármilyen munkák tisztán és jutányos áron készíttetnek.

Legolcsóbb ELŐNYOMÁSI intézet.

Valódi TAJTEKPIPAK és SZIPKÁK, melyek valódiságáért irásban kezeskedem.